

Nyíregyházi Egyetem, Vizuális Kultúra Intézet, Képi ábrázolás szak

Pangea meghasonlása

Konzulens: Pogány Gábor Benő, Főiskolai Docens

Anyag: Terrakotta, Farost, Akril festék

Petrovánszki Petra
11-27-2024

Elkészítés, létbe hívás (Test)

Plasztikai munkám fizikai megjelenésének leírásával indítom gondolataimat, miszerint *Pangea meghasonlása* egy három külön részekből összeálló, festett farosra rögzített, háromszor tizenkilenc darabból álló terrakotta. A farostokat egyforma akril technikával élénk hatású sötétebb tónusú kékre festettem, míg a terrakotta természetes narancsos színében üt el a háttértől. A kiemelkedő kerámia rész egy ülő női alakot formáz, feje helyén koponyával. A Nagy arkánumot idéző merev szimbolikával. Az alak kirakóshoz hasonlóan több darabra van szelve és mint domborzaton folyó a hegyek között, utat enged magában az így negatív vonalformák kékjének, alternatív kontúrként. A képek egy folyamat három fázisát mutatják be. A központi alak és annak formája állandó, a pozíciója változik tábláról táblára és különlegessége, hogy mozgása nem térbeli mint inkább időbeli.

Gondolatiság (Lélek)

Bevezetést a feldolgozott témám szellemiségébe távolabbról, a táguló világegyetem elméletével indítanám ami az avatott szakemberek körében (főként elméleti fizikusok és kutatók ám a téma természetéből adódóan felvet filozófiai kérdéseket is) már XX. század eleje óta vizsgált elmélet. A jelenleg elismert álláspont szerint minden létező: galaxis, galaxishalmaz, csillagrendszer minden másiktól távolodik. Természetesen ez a világ fraktális természetéből kifolyólag igaz minden mértékű egységre, mint például az atomokra. Ezt a folyamatot leginkább úgy lehet leírni, mintha maga a galaxisok közötti tér tágulna vagy nyúlna meg, ellentétben az ember által automatikusan előbukkanó képpel mintha a galaxishalmazok valamilyen abszolút térben távolodnának egymástól.

Ezelőbbihez kapcsolódónak érzem megemlíteni az ember, bizonyos nézőpontból korlátolt megértési képességét az őt körülvevő világból. Emellett a szubjektív külső szem mellett (eljátszhatunk a gondolattal, hogy épp ennek kompenzálására egy mankó) van egy belső érzékünk egy másfajta megértésre hiszen van abban valami mélyebb természetű igazság, hogy az ég van fent és a föld van lent hiába tudjuk, hogy az „Ég” körülveszi a Földet.

Ha analógiát kívánunk vonni ezzel a folyamatos, a fizikai tér minden területén zajló eseménnyel példaként hozható a Föld kérgék lemezeinek állandó mozgása. Igaz a fizikai folyamatok más természetűek ám megjelenésében az emberi szem számára azonosan dekódolható folyamat a kettő. Van valami közös ebben az állandó mozgásban, egy közös

lélegzetvétel ami a tér-idő szöveteiben emígy míg a megszilárdult geológiai közegben amúgy tükröződik.

A Pangea vagy Pangaea (ógörög Παγγαία, azaz „az egész föld”) az a szuperkontinens, amely a paleozoikum és mezozoikum korszakokban létezett és amelyből a lemeztektonikai mozgások révén kivált minden mai formájában ismert kontinens. Pangea bizonyos értelemben maga az Egy.

A mindenek kezdetén való feltöredezés (hivatalos diskurzusokban ősrobbanásként aposztrofált mozzanat) gondolata ókori civilizációk mitológiájában is nyomot hagyott. Példának hoznám a Teremtés könyvét, ahol a kiindulási pont Isten akiből/akiben a teremtés nyomán megfogantak a számosítható létezők.

Egy másik történet, ami a megvalósult munkámhoz talán közelebb áll a skandináv hitvilágból Ymir jégóriás története: A szájhagyomány szerint megölték az első jégóriást Ymirt, és testéből megteremtették a világot, a húsából jött létre a föld, csontjából a hegyek, véréből a tenger, agyából a felhők, hajából a fák, szemöldökéből pedig az emberek lakta világ. E teremtés történet variáció szerint tehát az első, erősen destruktív cselekedet hozta magával az ismert világ létbe emelkedését, az Új létrejöttének lehetőségét. Ez ama részével kapcsolódik az előbbi történetekhez, hogy fontosnak tartja kiemelni a szétszakadást, feltöredezést, egészből való részekre szakadást.

Egy modernebb példa, ahol ezt a közös tudást a XX. század emberének is átfogalmazzák A *Vörös Oroszlánból* ismert, archaikus tanítást idéző Nin-Gal története ami spiritiszta megközelítése a témának. Itt az Egy-ből Kettő lett a tükröződés vágya nyomán, majd az aprózódás végeláthatatlan folyamata törvényszerűvé lett.

Formába öntés, indoklás (Szellem)

A geológiai folyamatokra és a brutalizált történeti fordításokra való utalás, valamint a téma egyetemes időfelettsége egyaránt robusztusságot követel a formavilágban. Emellett a megformázott idomok megítélésem szerint igényelték a kerekítéseket a kerekiség/egész-ség ideáljához közelítsen a látvány. Szerettem volna egy egyszerű forma világot ami, mint meditációs objektum elsősorban egy gondolatot hivatott közvetíteni és igyekeztem háttérben tartani ehhez képest az esztétikai szempontokat, hogy azok a jelentést szolgálják.

Maga a női alak számomra magától értetődő volt, eleinte nem is tudatos, hiszen a föld és teremtés mind feminim természetű képzettársításokat vonnak maguk után. Maga a Lény nemeken felüli ám funkciója által nyeri el egyik vagy másik misztériumot, ezért jelenítettem meg női idomokat ezen munkán.

Választásom azért is esett a terrakottára, mert nemes anyagként képviseli a földet. Színét azon túl, hogy számoltam az anyag kiabáló narancsával, ami remekül felhasználható képek alkotásához, ez az agyag kész, kiégetett de csupasz, „ruhátlan” formája. Ez nyerssé, intimmé teszi az összehatást.

Az alak fejének koponyával való ábrázolásának a célja rámutatás, hogy a testbezárt élet hordozza önmagában a halált mint egyetlen végkimenetelt. Amíg örökös születésre van ítélve az anyag, addig nem szabadulhat a folyamatos elmúlástól.

Ide emelném József Attila: *Eszmélet* című versének egyik versszakát

Akár egy halom hasított fa,
hever egymáson a világ,
szorítja, nyomja, összefogja
egyik dolog a másikat
s így mindenik determinált.
Csak ami nincs, annak van bokra,
csak ami lesz, az a virág,
ami van, széthull darabokra.

A plasztikákat komplementer kontraszt és hideg-meleg kontraszt együttesen jellemzi. A komplementer színek olyan színpárok, melyeket együtt használva akromatikus érzékletet hoznak létre, hatása eleven. A Komplementerek a színkörben egymással szemben helyezkednek el és ha összekeverjük őket színesszürkét kapunk. A hideg-meleg kontrasztra jellemző, hogy expresszív hatású és fokozza a térhatást. A térből eleve kitüremkedő formákat a terrakotta narancsos színe miatt még közelebbinek érezhetjük míg a mélykék színek a távolba lökik a háttérre.

Felhasznált Irodalom:

- Eckhart Mester. (2023). A Teremtés könyvének magyarázata (Helikon Zsebkönyvek 134.). Helikon Kiadó.
- Szepes, Mária. A Vörös Oroszlán. Édesvíz Kiadó, 2007.
- József Attila: *Eszmélet*. Szerk. Szuromi Lajos. Akadémiai Kiadó, 1977.
- <https://www.youtube.com/watch?v=sC6a8KL6Tds>